

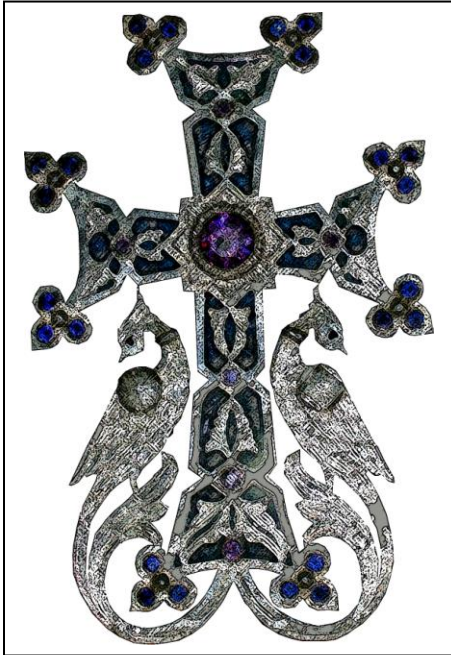
ST. MARY ARMENIAN APOSTOLIC CHURCH
Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ՀՅՅ. ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻ

4125 Fessenden St., NW, Washington, DC 20016

Tel.: 202-363-1923, Fax: 202-537-0229;
info@stmaryaac.org; www.stmaryaac.org

Rev. Father Hovsep Karapetyan, Pastor

JUNE 20, 2010
FATHERS' DAY

**COMMEMORATION OF STS. TIRIDATES,
KING OF ARMENIA, QUEEN ASHKHEN AND
PRINCESS KHOSROVIDOUKHT**

In 287 A.D. Tiridates (Trdat), from the royal house of Arshakouni, assumes the throne which once belonged to his father and becomes Tiridates III, King of Armenia. His name is inextricably linked with the Patron Saint of the Armenian Church, St. Gregory the Illuminator. In 301 A.D. the king releases the Christian Gregory from imprisonment and proclaims Christianity to be the State Religion of Armenia. In doing so, the king becomes the greatest advocate of spreading Christianity throughout the country. The names of Queen Ashkhen and the King's sister, Khosrovidoukht are closely related to the Great Conversion of Armenia as well. Princess Khosrovidoukht's vision of a cure for the King's incurable illness causes St. Gregory the Illuminator to be liberated from the dungeon of the deep pit. Gregory then is free to begin the process of spreading the light of Christianity, which is the Gospel of Jesus Christ. According to Greek historian Agathangelos, the King, the Queen and the Princess meet St. Gregory upon his return from Caesarea, to where he had traveled to receive episcopal ordination. Following a period of fasting and preparation, Gregory baptizes the three of them. They are followed by the baptism of the royal court and the nobles of Armenia. Through the baptism by Gregory, Tiridates becomes the first king in the world to rule over a Christian country. History also reveals that Tiridates, Ashkhen and Khosrovidoukht personally participate in the construction of the Cathedral of Holy Etchmiadzin. The stones they used to build the cathedral were brought to Vagharshapat from the slopes of Biblical Mount Ararat.

Morning Service: 10:00 A.M
Holy Badarak: 10:30 A.M
Guest Celebrant: Rev. Fr. Dr. Zaven Arzoumanian
Pastor's Assistant: Dn. Leon Khoja-Eynatyan
Ushers: Miss Anne Andonian, Mrs. Betty Dedeyan
Choir: Dr. Hratch Semerjian, Director
Organist: Mr. Tigran Hovhannisyan
Bible Readings: Isaiah 1:21-31; Romans 7:25-8:11; Matthew 12:38-45

HOKEHANKIST-REQUIEM SERVICE

For the Souls of:

Requested by:

Arshavir Hovhanesian

Mrs. Angel Hovhanesian (wife),
M/M Boghos & Seta (daughter) Sivaslian

Naringul Panosoglu

The Panosyan, Cubuk and Chubukian families

HOSPITALITY HOUR COFFEE TABLE

Is hosted by the Panosyan, Cubuk and Chubukian families

In loving memory of
Naringul Panosoglu.

PRAYERS FOR SPEEDY RECOVERY FOR:

Alice Baker, Zabelle Soghomonian Beard, Keghanoush Boyajian, Roaslie Chorbajian, Michael Dittmann, George Dunyan, George Fischetti, Joseph Kachachi, Ann Kavookian, Vahan Khoyan, George Krikorian, Kay Mangasarian, Varsenig Markarian, John Najarian, Hripsime Nazarian, Arpine Panosyan, Horen Panosyan, Mary Perkins, Araksi Prodromidis, Robert Riley, Agnes Salisbury, Gulbenk Sivasli, Armine Turmanian.

THE COUPLES MINISTRY OF ST. MARY

is sponsoring a Canned Food Drive to benefit the Friendship House. Please donate canned fish, meat, fruits, soups, stews, chili or other canned goods to this important community charity. Smaller cans preferred. Boxes are set up in the Church hall for donations.

CALENDAR OF EVENTS

TODAY

Annual Father's Day by the Armenian Association of Greater Baltimore. Piney Run Park of Carroll County, Pavilion #1, 30 Martz Rd., Sykesville, MD 21784. Park opens at 8 AM, lunch served at 1 PM. See details in vestibule.

TODAY, Noon-4:00 PM

ACYOA Red Cross Blood Drive. In Church Hall. Details in Vestibule.

Ordination to priesthood of Dn. Leon Khoja-Eynatyan

Saturday, July 10, 7:00 PM

Calling Service

Sunday, July 11

Holy Badarak and Ordination Service Followed by Luncheon (with reservations only: details in mail)

We encourage the young members of our parish to participate in the variety of programs that our Diocese offers.

St. Nersess 2010 Summer Conferences:

The living faith of the Armenian Church for young Armenians today
Deacons' Training Program.....June 25-July 3
High School A.....July 6-14
High School B.....July 16-24
High School C.....August 3-11
Junior High School.....July 26-30
Post High School B.....August 13-19

Take the brochure and the application form from the vestibule table.

Saint Vartan Camp 2010 (for campers ages 8-15)

St. Vartan invites all children to experience a place where Armenian faith and culture are nurtured and nourished, a place every child can call "home". *Take the brochure with more information and the application form from the vestibule table.*

Boyajian Choir Leadership Development Program (August 15-22)

This three-year program is open to students age 14 and up who are interested serving their church as a Choir Director in the future. Details to follow.

ENTERING THE CHURCH

- Your entrance into the church must be reverent and gentle.
- One of the devotional practices of the Armenian Church (as of all Eastern Churches) is the beautiful custom of burning candles in front of the holy pictures. While making the sign of the cross, you say a short prayer for you and your dear ones, then take your place.
- When you take your place you bow down your head slightly, make the sign of the cross, & inaudibly say "The Lords Prayer." You are now ready to participate in the service.
- While entering, if you find that the Bible or the Gospel is being read, or if Havadamk (the Nicene Creed) is in progress, stay in ante room and do not enter the church until it is over.

ԻնՍժ

Հունիս 21	Սբ. վկաներ Անտոնինոսի, Թեոփիլոսի, Անիքստոսի և Փոտինոսի հիշատակության օր
Հունիս 22	Դանիել մարգարեի և Սեդրակ, Միսաք, Աբեղնազով երեք մանուկների հիշատակության օր
Հունիս 24	Տոն Սբ. թարգմանիչներ Իսահակի և Մեսրոպի
Հունիս 26	Սբ. Տրդատ թագավորի, Աշխեն թագուհու և Խոսրովիդուխտ կույսի հիշատակության օր

FEAST DAYS

June 21	Commemoration of Sts. Antoninus, Theophilus, Anicetus and Potinus
June 22	Commemoration of the Prophet Daniel, and his Companions Sts. Shadrach, Meshach and Abednego
June 24	Feast of the Holy Translators St. Sahak and St. Mesrop
June 26	Commemoration of Sts. Tiridates, King of Armenia, Queen Ashkhen and Princess Khosrovidoukht

ՏՈՆ ՄԲ. ԹԱՐԳՄԱՆԻՉՆԵՐ ԻՄԱՀԱԿԻ և ՄԵՍՐՈՊԻ

Մբ. Իսահակ Պարթև Հայրապետը Ներսես Մեծ կաթողիկոսի որդին էր, Մբ. Գրիգոր Լուսավորչի տոհմի վերջին ներկայացուցիչը, որ 387 թվականից սկսած 52 տարի եղել է հայոց հայրապետական աթոռի գահակալը: Լինելով կրթված և հմուտ երաժշտական, հռետորական արվեստների, իմաստասիրության և լեզվագիտության մեջ, Սահակ Պարթևը մեծ նպաստ է բերել հայ ազգային մշակույթի զարգացմանը, եղել հայոց գրերի ստեղծման ջատագովը, Մեսրոպ Մաշտոց վարդապետի հետ դարձել հայ դպրության ու եկեղեցական մատենագրության հիմնադիր:

Մբ. Մեսրոպ Մաշտոցը ծնվել է 360 թվականին, մանուկ հասակից սովորել հունարեն և պարսկերեն: Սկզբում պաշտոնավարել է արքունիքում, որպես արքունի դպիր: Սակայն հետո թողնելով աշխարհիկ կյանքը, դարձել է հոգեւորական՝ ապրելով խիստ ճգնությամբ: Քարոզչության ընթացքում Մբ. Մեսրոպը զգում է հայ տառերի և հայագիր Աստվածաշունչ ունենալու կարելությունը: Հայաստանում կային հայկական նշանագրեր, որոնք ժամանակին գործածում էին քրմերը: Այդ նշանագրերը Վռամշապուհ արքայի հրամանով Վահրիճ իշխանը բերում է Դանիել Ասորի եպիսկոպոսի մոտից, սակայն Մեսրոպը, մի կարճ ժամանակ ուսուցանելով իր աշակերտներին, նկատում է, որ նշանագրերն անկատար են: Նա աշակերտների հետ մեկնում է Եդեսիա, Ամիդ, աստվածային գորությամբ հղանում հայոց տառերը և Սամոսատում Հռոփանոս անունով մի հույն գրչի հետ վերջնականապես ձեւավորում դրանք: Տառերի գյուտից հետո Մբ. Իսահակն ու Մբ. Մեսրոպն սկսում են Աստվածաշնչի թարգմանությունը և այնպես կատարյալ կերպով են կատարում այն, որ Աստվածաշնչի հայերեն թարգմանությունը դարեր հետո կոչվում է Աստվածաշնչի թարգմանությունների թագուհի: Աստվածաշնչից հայերեն թարգմանած առաջին նախադասությունը Առակաց գրքի առաջին նախադասությունն է. «Ճանաչել զիմաստություն և զխրատ, իմանալ զբանս հանճարոյ»: Մեսրոպ Մաշտոցը վախճանվել է Վաղարշապատում և թաղվել Օշական գյուղում: Ինչպես վկայում է ավանդությունը, Մբ. Մեսրոպի դին Օշական տեղափոխելու ողջ ճանապարհին նրա վրա երկնքից լուսե սյուն է իջել և ուղեկցել նրան մինչև գերեզման: Նրա գերեզմանի վրա հետագայում կառուցվել է Մբ. Մեսրոպ Մաշտոց եկեղեցին: Տարվա ընթացքում Հայ եկեղեցին Մբ. Սահակ Պարթևի և Մբ. Մեսրոպ Մաշտոցի հիշատակը տոնում է երկու անգամ:

Թարգմանչաց տոնը նշվում է Հոգեգալստյան չորրորդ կիրակիին հաջորդող հինգշաբթի օրը: Երկրորդ անգամ Հայ Առաքելական Եկեղեցին Ս.Թարգմանիչ Վարդապետների հիշատակը տոնում է Սբ. Խաչի Դ կիրակիին հաջորդող հինգշաբթի օրը:

**ՍԲ. ՏՐԴԱՏ ԹԱԳԱՎՈՐԻ, ԱՇԽԵՆ ԹԱԳՈՒՀՈՒ և
ԽՈՍՐՈՎԻԴՈՒԽՏ ԿՈՒՅՍԻ ՀԻՇԱՏԱԿՈՒԹՅԱՆ ՕՐ**

Հայոց Արշակունյաց Տրդատ արքան առաջինն էր աշխարհում, որ 301 թվականին քրիստոնեությունն ընդունեց երկրի պետական կրոն՝ դառնալով քրիստոնեության տարածման մեծագույն ջատագով Հայաստանում: Նրա անվան կողքին պատմությունը հիշատակում է նաև Աշխեն թագուհու և թագավորաքույր Խոսրովիդուխտ կույսի անունները: Խոսրովիդուխտի երազի շնորհիվ է, որ Խոր Վիրապի բանտարկությունից դուրս է գալիս Սբ. Գրիգոր Լուսավորիչը և Քրիստոսի լույսը տարածում հայոց աշխարհում: Ինչպես վկայում է Ագաթանգեղոսը, իրենց արքայի հետ մեկտեղ արքունի երկու տիկնայք ընդառաջ են գալիս Կեսարիայից հայրենիք վերադարձող Սբ. Գրիգոր Լուսավորչին ու ձեռամբ առաջին քահանայապետի մկրտվում Արածանիի ջրերում: Հետագայում հայոց արքան ու թագուհին և բարեպաշտ Խոսրովիդուխտն անձամբ մասնակցում են Սբ. Էջմիածնի կառուցմանը:

FEAST OF THE HOLY TRANSLATORS ST. SAHAK AND ST. MESROP

Catholicos St. Sahak Partev and Archimandrite St. Mesrop (Vardapet) Mashtots are the founders of Armenian literature and ecclesiastical bibliography.

St. Sahak Partev was the elder son of Catholicos St. Nersess the Great, and the last Catholicos of the Armenian Church who descended from the lineage of St. Gregory the Illuminator. He became Catholicos of All Armenians in 387 A.D., and reigned for an astounding 52 years. Being talented in music, and educated in the rhetorical arts, philosophy and linguistics, St. Sahak greatly contributed to the development of Armenian national culture. He was the strongest advocate for the creation of an Armenian Alphabet, and became its chief patron.

St. Mesrop Mashtots was born in 360 A.D. and studied the Greek and Persian languages from childhood. He initially served as a scribe in the royal court. Leaving secular life behind, he becomes a monk and lives an ascetic life. During his preaching of the Gospel, St. Mesrop feels the necessity to create a distinct Armenian Alphabet and to have the Holy Bible translated into Armenian. For in those years, the Bible was only available in Greek and Syriac. In Armenia, there once were ciphers, or symbols, which were used by the former pagan priests. Following the Great Conversion of the Armenian nation to Christianity, the symbols fell into disuse, and the only remaining copy was in Mesopotamia with a bishop named Daniel the Syrian. Upon the order of King Vramshapouh, the symbols are brought to Armenia from Bishop Daniel. However, while teaching his new students by means of those symbols for a short period of time, Mesrop soon finds them to be lacking, as they were imperfect and defective. Together with his students he departs for Mesopotamia, and visits the cities of Antioch, Edessa, and Samosata, to conduct further research. In 404/405 A.D., St. Mesrop creates the Armenian Alphabet through Divine Grace. For the first time in the history of the nation, the Armenian people had a specific and distinctive alphabet.

Following the creation of the Armenian Alphabet, St. Sahak and St. Mesrop opened a school for translators in the city of Vagharshapat (Etchmiadzin). There they begin the translation of the Holy Bible into Armenian and did it so perfectly, that centuries hence the Armenian Translation is called the “Queen Translation of the Breath of God”. The first sentence translated from the Holy Bible is the opening verse of the Book of Proverbs: “To know wisdom and instruction, to perceive the words of understanding”.

St. Mesrop Mashtots passed away in Vagharshapat, and was buried in his home village of Oshakan. According to tradition, during the entire journey of transferring the remains of

St. Mesrop to Oshakan, a canopy of light fell upon the pilgrims and accompanied them until they reached the tomb. The Church of St. Mesrop Mashtots, which exists to this day, was built over his grave.

³⁸Then some of the Pharisees and teachers of the law said to him, "Teacher, we want to see a miraculous sign from you." ³⁹He answered, "A wicked and adulterous generation asks for a miraculous sign! But none will be given it except the sign of the prophet Jonah. ⁴⁰For as Jonah was three days and three nights in the belly of a huge fish, so the Son of Man will be three days and three nights in the heart of the earth. ⁴¹The men of Nineveh will stand up at the judgment with this generation and condemn it; for they repented at the preaching of Jonah, and now one^[a] greater than Jonah is here. ⁴²The Queen of the South will rise at the judgment with this generation and condemn it; for she came from the ends of the earth to listen to Solomon's wisdom, and now one greater than Solomon is here. ⁴³"When an evil^[b] spirit comes out of a man, it goes through arid places seeking rest and does not find it. ⁴⁴Then it says, 'I will return to the house I left.' When it arrives, it finds the house unoccupied, swept clean and put in order. ⁴⁵Then it goes and takes with it seven other spirits more wicked than itself, and they go in and live there. And the final condition of that man is worse than the first. That is how it will be with this wicked generation."

Matthew 12:38-45

³⁴Այն ժամանակ օրէնսգէտներից եւ փարիսեցիներից ոմանք նրան պատասխան տուեցին ու ասացին. «Վարդապէ՛տ, քեզնից մի նշան ենք կամենում տեսնել»: ³⁵Նա պատասխան տուեց նրանց ու ասաց. «Չար եւ շնացող ազգը նշան է փրկւո՜ւմ. այլ նշան չի տրուի նրան, բայց միայն Յովնան մարգարէի նշանը. ³⁶որովհետեւ, ինչպէս Յովնանը երեք օր ու երեք գիշեր կէտի փորի մէջ էր, նոյնպէս եւ մարդու Որդին երկրի ընդերքում՝ երեք օր ու երեք գիշեր: ³⁷Նինուէի մարդիկ դատաստանի ժամանակ այս ազգի դէմ պիտի դուրս գան եւ պիտի դատապարտեն նրան, քանի որ նրանք Յովնանի քարոզութեամբ ապաշխարեցին. եւ ահաւասիկ այստեղ Յովնանից մեծը կայ: ³⁸Հարաւի Դշխոն դատաստանի ժամանակ պիտի դուրս գայ այս ազգի դէմ եւ պիտի դատապարտի նրան, որովհետեւ նա երկրի ծագերից եկաւ լսելու Սողոմոնի իմաստութիւնը. եւ ահա այստեղ Սողոմոնից մեծը կայ»: ³⁹«Սակայն պիղծ ոգին դուրս է ելնում մարդուց, շրջում է անջրրդի վայրերում, հանգիստ է որոնում եւ չի գտնում: ⁴⁰Այն ժամանակ ասում է՝ դառնամ իմ տունը, որտեղից դուրս եկայ. եւ գալիս է ու այն գտնում դատարկ՝ մաքրուած ու կարգի բերուած: ⁴¹Այն ժամանակ գնում եւ վերցնում է իր հետ իրենից աւելի չար եօթը այլ ոգիներ եւ մտնում բնակւում է այնտեղ. եւ այդ մարդու վերջը լինում է աւելի վատ, քան առաջ էր. այսպէս պիտի լինի եւ այս չար սերնդին»: